

УДК 343.341

І. Г. Поплавський

ДЕЯКІ ТЕНДЕНЦІЇ ГЕНЕЗІСУ ОРГАНІЗОВАНИХ ЗЛОЧИННИХ УГРУПОВАНЬ З МІЖНАРОДНИМИ ТА МІЖРЕГІОНАЛЬНИМИ ЗВ'ЯЗКАМИ

Вивчення досвіду боротьби з організованою злочинністю, аналіз літератури, присвяченої цій темі, свідчить про виникнення порівняно нових, але достатньо швидко прогресуючих і небезпечних її форм, однією з яких є організоване злочинне угруповання з міжнародними та міжрегіональними зв'язками.

Заслугове уваги думка фахівця з питань боротьби з організованою злочинністю професора А.Г.Гуров, який визначає три рівня організованої злочинності:

- Примітивний
- Середній
- Високий [1]

Примітивний рівень складають звичайні організовані групи, які мають найпростішу форму організації:

— ватажки організованої злочинної групи;

— безпосередньо її учасники.

Ці групи, як правило, невеликі й займаються переважно скоєнням традиційних злочинів: крадіжок, шахрайств, розбійних нападів тощо. Дослідження свідчать про те, що спочатку вони (групи), як правило, не мають не тільки міжнародних, а й міжрегіональних зв'язків. Але в подальшому їм стає тісно в межах регіону і держави. Природні їх прагнення — пошук нових територій та напрямків злочинної діяльності, вихід на міжрегіональний та міжнародний рівень.

Організована злочинність на Україні досягла масштабів, які дозволяють її ватажкам виходити на встановлення протизаконних зв'язків з закордонними злочинними структурами. В більшості сьогодні цьому сприяють:

- "прозорі" кордони з державами СНД;
- спрощена процедура в'їзду — виїз-

ду в держави Західної Європи, Азії та інші;

- лібералізація зовнішньо-економічної діяльності, пов'язанна з структурною перебудовою економіки держави.

Організовані злочинні угруповання з міжрегіональними та міжнародними зв'язками мають середній та високий рівень розвитку. Ці рівні дуже схожі. Для них характерно:

- наявність між керівниками і виконавцями (або ватажками і учасниками) проміжних ланок;

- спеціалізація самостійних ланок на різних видах діяльності (виконання деякими з них певних функцій, наприклад, "тілоохоронців, груп рекету, бойовиків та інших";

- здійснення зв'язків з представниками органів влади та управління.

Для високого рівня також характерна організація відношень між різноманітними угрупованнями та координація їх діяльності не тільки в межах держави, а і за кордоном.

Метою встановлення міжрегіональних та міжнародних зв'язків насамперед є:

- обмін злочинним досвідом.

Досить часто керівники організованих злочинних угруповань направляють у ті чи інші країни своїх представників з метою "підвищення" злочинної кваліфікації з того чи іншого напрямку злочинної діяльності, а також освоєння нових напрямків злочинного бізнесу.

- розмежування сфер та територій злочинної діяльності в межрегіональному і міжнародному масштабі.

Іноді зустрічаються факти обміну територіями злочинної діяльності. Це має місце тоді, коли ОЗУ взаємовигідно змінити території злочинного впливу по тим чи іншим підставам.

використання жіночої праці за кордоном та секс-бізнес, торгівля дітьми;

- незаконне контрабандне переміщення товарів із-за кордону;
- рекет і шантаж з метою вимогання грошей;
- "відмивання" злочинних прибутків;
- контрабанда людських органів та тканин [3].

Разом з вузькою "спеціалізацією" напрямків злочинної діяльності існують організовані злочинні угруповання, які "працюють" по кільком напрямкам.

Організовані злочинні угруповання, що мають міжнародні та міжрегіональні зв'язки, у своїй діяльності успішно використовують недоліки як національного, так і міжнародного законодавства, використовують новітні досягнення науки та техніки з метою отримання надприбутку.

Таким чином, можна з високою ступінню точності прогнозувати:

1. Подальший кількісний та якісний розвиток організованих злочинних угруповань з міжрегіональними та міжнародними зв'язками.

2. Розширення території їх злочинної діяльності.

3. Розширення сфер злочинного впливу.

4. Їх збільшення та злиття з транспозиційними злочинними синдикатами.

Виявлені перспективи розвитку організованих злочинних угруповань з міжнародними та міжрегіональними зв'язками, на нашу думку, повинні бути враховані при розробці перспективної стратегії та тактики боротьби з ними як з боку держави в цілому, так і її правоохоронних органів у першу чергу.

Література:

1. Гуров А.М. *Красная мафия*. — М., 1995. — с. 282.
2. Журнал "Міліція України" № 9-10. 1998 р.
3. Поплавський І.Г. "Організовані злочинні угруповання з міжнародними та міжрегіональними зв'язками (проблема визначення)" — *Вісник ОІВС* № 2, Одеса, 1999, — с. 83
4. *Основы борьбы с организованной преступностью*. Под. Ред. В.С. Овчинского, В.С. Эмитова, Н.П. Яблокова. — М.: Инфра-М, 1996.